

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 20000 korona.

Száma: 2000 korona.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefonsz. 67.

Járatlan utakon,

taposatlan ösvényeken, tüskés bozótok között visz az az ut, amelyen haladunk. Fáradtan, verejtékkal visszük azt a keresztet, amelyet vállainkra vettünk és ha néha göröngyben megbotlik megrokkant lábunk térdrehullva tekintünk a kéklő magyar égre új erőért, bátorításért.

Mi tudjuk, hogy nehéz munkát vállaltunk magunkra, amikor sok-sok évtized hanyagságát, tulságos nemtörődömségét gyógyítani, megváltoztatni tüztük ki célul magunk elé.

Oh tudtunk volna mi is kényelmes, taposott utat találni. Megtudtuk volna mi is azt tenni, hogy odaállunk a lakajok mellé és segítjük fujni a hizelkedők kórusát, tömjénezünk azoknak, akiknek kezében cseng a baksis, a mindent felejtető fájdalom-össillapító és butító pénz.

Még most sem volna talán késő visszafordulni. Még most is lehetne talán egy farizeuskodó mea culpát kiáltani és visszaállani azok közzé, akik könnyedén, vállvonogatva, sehova sem tekintve járják az élet napsugaras utjait és elfordítják fejüket onnan, ahol a bajt, a szomorúságot, ennek a csonka országnak ezer baját sejtik!...

De nem tesszük. Járjuk tovább ezt a nehéz utat. Magunkon érezzük sokak kérő, esdeklő és egyben bátorító tekintetét, amely feledtet sebet, feledtet fáradtságot és biztat a további küzdelemre.

Mi jól tudtuk azt, hogy lesznek és igen sokan lesznek, akik mindenben akadékoskodnak utunkban, lesznek, akik ott is akadályt gördítenek elénk, ahol talán pár percre sima utunk lenne. Tudtuk, hogy lesznek sokan, akik gunnyal gyanúsítással, ármánnyal és nyelvöltögetés-

sel kísérik vállalkozásunkat, de mi ezekkel már akkor számoltunk, amikor felismer-tük bajaink kútforrását.

Az egész világon egy új folyamat van keletkezésben. A világháború sok embernek és sok nemzetnek megmutatta az utat, amely boldogulása felé visz. Megmutatta a célt, de egyben választat elé is állította, hogy menjen-e tovább egyszerűen, simán, könnyedén a régi mákonyos nemtörődömséggel vesztébe, vagy pedig küzdelmes, emberfeletti munkával törjön keresztül minden bozótban, tüskén, vizen és tüzön egy új élet, egy új hajnal felé.

Mi ezt az utóbbit választottuk. És nem törődünk a gyanúsításokkal, nem törődünk a gáncsoskodókkal, mert érezzük igazunkat. Mi nem törődünk azzal, ha százszor is elbukunk, mi nem bánjuk azt, ha a közkatonák, a tisztek és vezérek ezrei is elesnek ezen az uton, mi nem azt nézzük, hogy ki van előttünk, hanem a célt, amely felé törekszünk.

És az emberek eleshetnek, mert az emberek gyarlók és halandók, de az eszme élni és győzni fog!

A leghatározottabban visszautasítjuk azokat a vádakat, hogy mi rombolni akarunk. Nem! A mi utunk az építéshez vezet, de ha újat akarunk építeni, el kell takarítani az utból a régít. El kell pusztítani a bagolyvárakat, hogy az éjszaka lovagjai is vele pusztuljanak.

Ez a rombolás fáthat sokaknak, de még többen lesznek, akik örülni fognak neki. És mi ezzel a többséggel megyünk bajukban s majdan örömeinkben is.

Mi érezzük, hogy a jövő nekünk ad igazat!

Hogyan dolgozik az államrendőrség?

A rendőrség nehéz munkája
Séta az államrendőrségen.

Öt hónapja működik már a közérdek hasznára városunkban a M. kir. Államrendőrség. Az emberek legnagyobb része, csak azt az ide-oda mozgó egyenruhás, katonásan tisztelgő, minden kérdésre tisztelettel válasszó őrszemet látja, aki éjjel-nappal ott áll a posztján, örködik vagyon és élet felett. Van ezekben az emberekben valami különös vonás, egy tiszteletet parancsoló jelenség, mely a népréteg egyes osztályainál félelmet, soknál bizonyos fokú ellenszenvet gerjeszt. Hogy mennyire indokolatlan a félelem és mennyire jogtalan a tiszteletlenséggel párosult ellenszenv, azt a jövő befogja bizonyítani. Hogy az így lesz, arra biztosíték a rendőrség egyik illusztris tagjának kijelentése: «Rend csak ott lehet, ahol jog és kötelesség fogalommal válnak az ember énjében».

A sajtó nem lehet, a közélet darázs-fészke, melyből a más véleményen levők táplálkoznak, hanem legyen a közvélemény irányadója, a rend és béke istápolója. A sajtó szerves lényévé lesz a rendőrségnek, ha a közös cél eléréseért egy akarattal sokszor közös eszközökkel munkálkodnak a rend megteremtésén. Mi nem a mozgó őrszemet, hanem azt a sokak által nem ismert szervet és munkakört óhajtottuk a közönséggel megismertetni, hogy némi képet alkothassanak és azok, akik ügyes-bajos dolgaikban arra járnak, tudják kihez forduljanak.

A püspöki palota első emeletének balszárnyán foglal helyet, az 1-7-ig jelzett szobákban az államrendőrség. A folyósón feszes tisztelgéssel fogad az ügyeletes rendőr. Új ember, nem ismer még. Felvilágosít: A tanácsos ur szabadságon van, helyettese Papp dr. kapitány ur. Hozzá megyek. Előadom jöttöm célját. Kéréssem egy pillanatra az idegenség árnyát hozta be magával, de a következő percben már a legszivesebb válaszokat kapom.

Elmondja, hogy mint közismert is a kapitányság vezetője

Vozáb József m. kir. államrendőrségi tanácsos, aki a következő ügyeket intézi:
1. Elnöki és bizalmas ügyek,

2. Intézkedés tűz, árvíz, földrengéssel, 3. Egyesületek működésének ellenőrzése, 4. Gyűlések engedélyezése, 5. Nyilvános színelőadások engedélyezése, 6. Lőszerek, fegyverek készítésének és árusításának ellenőrzése, 7. Italmérési engedélyek, 8. Ujság elárusítási igazolványok kiadása és ellenőrzése, 9. Sajtó rendszet. Helyiség 7. számú szoba.

A bűnügyi osztály

vezetője dr. Papp Lajos m. kir. államrendőrségi kapitány. Hozzá tartoznak: 1. Bűnügyek, 2. Rovott multuak nyilvántartása, 3. Internálás, 4. Balesetek, 5. Állati hullák eltakarítása, 6. Nyilvános helyen talált ön és közveszélyes elmebeteg és elhagyott gyermekek elhelyezése. Helyiség 4. számú szoba. Beosztott tisztviselő Eöry Mária díjnok.

Kérdéseimre megtudom, hogy dr. Papp kapitány Debrecenből — ahol átélte az oláh megszállás minden kálváriáját — Pécsre került, majd néhány héttel ezelőtt Mohácsra helyezte felettes hatósága. Így Mohácsról még nem tud véleményt alkotni. De úgy látja itt is külön-külön tagozódva élnek az emberek.

Hogy van megelégedve az új helyével?

— Mi — ugymond — úgy vagyunk a társadalom nagy rétegébe beékelve, mint sok más szükséges intézménye az államgépezetnek, azzal a különbséggel mégis, hogy mi alkotjuk sokak szemében a szükséges rossz fogalmát. Hogy miért? Talán, mert mi rendet teremtünk, őrizzük a magán és a közvagyonot, megóvjuk az emberéletet? Tudjuk jól, kötelességszerű ténykedésünk gyakran vált ki ellenszenvet az embereknél, de a törvényt részben a rossz meggátlására alkották, mi pedig a törvény holt paragrafusainak élő memetői vagyunk. No igen... emberi érzelmek vezetnek, ahol a jó indulat használ még és célra vezető, de kérhetetlenek vagyunk, a rosszindulatu gonoszsággal szemben. — El kell ismernem, hogy Mohácsra kevés a bűnöző. Ami történik, az inkább emberi gyengeség szülte és nem a lelketlen rossz. Természetes, bizom benne, hogy Mohács kö-

zönsége osztatlanul megérti ami rendeltetésünket, melynek eredménye a közre egyformán hasznos és üdvös lesz.

Elköszönök abban a tudatban, hogy bár egykor másként volt, de adja Isten úgy legyen!

A rendőri büntető osztály

vezetője *dr. Kasztell Aladár* m. kir. államrendőrségi kapitány. Beosztva *Kolossváry Dénes*, v. főhadnagy. Ide tartoznak: 1. Rendőri büntető bíraskodás. 2. Kihágás. 3. Szálloda felügyelet. 4. Személy és áruszállítási eszközök, gépjárművek ellenőrzése és engedélyek kiadása. 5. Toloncolás. 6. Főzésre használt réz edények ellenőrzése. 2. sz. szoba.

Dr. Kasztell kapitány a legnagyobb készséggel magyarázta ügyosztályának munkakörét. Hamarjába elő sorolt egy néhányat az itt divó ősi szokásokból, melyekkel szemben a törvény paragrafusai abszolúte érzéketlenek. A lakadalmas esti cseréptörések, kapudöngetések, a város csendjét, zavaró éjjeli zene-bonák, lövöldözések. Azután a tisztaság sokszor megénekelt remeklöi, a szennyvíz kiöntés, szemét kidobás, járda tisztogatás stb.

«Visszaesés? nem kérem, alig, vagy talán nem is akad visszaeső bűnös ezekben a kisebb dolgokban. Merem állítani, hogy Mohács nagyobb része jogszerető. Tudom, hogy vannak, akik nehezen illeszkednek bele az új rendbe, de nem rajtunk mulik, hogy itt is, mint mindenütt, ahol az államrendőrség működik, lemorzsolódjanak az ellentétek és egy békés együtt működés fejlődjön ki.»

Mennyi melegség, mennyi szeretet árad ki ezekből a szavakból. Innen a

Lakásügyosztályba

néztem, ahol városunk régi ismerőse, *dr. Fazakas Péter* m. kir. államrendőrségi fogalmazó áll az ügyek élén, a 6. sz. szobában. Beosztva *Horváth Pál* díjnok, rendőrségi nyilvántartó. Ide tartoznak: 1. Lakás ügyek. 2. Külföldiek ellenőrzése, kiutasítás. 3. Határszéli ügyek. 4. Erkölcsi bizonyítványok. 5. Utlevelék kiállítás. 6. Erkölcs rendészet.

— «Mit mondjak a lakás ügyekről? Ez egy nehezen leküzdhető rém. De sokkal könnyebb lenne megbirkózni vele, ha az embereket testvéri szeretet vezérelné. Itt a paragrafus sokszor lenne kétélű fegyver, ha a szép szó hatalma nem győzne a sziveken. Négy hónap alatt elhelyeztem az államrendőrség összes tisztviselőit és alkalmazottait, az átvett restantiákat elintézttem, úgy, hogy függő ügy egyáltalán nincsen. Most kevesen utaznak külföldre. Az erkölcsök teljesen kielégítők.»

A rendőr őrszemélyzet

Gálcsik Tivadar m. kir. rendőr felügyelő vezetése alatt áll. Hiv. helyisége a 3. sz. szoba.

— A legénység — válaszolja — *Gálcsik* felügyelő, fegyelmezett és kötelességtudó. Egész törvénytárt, rendelet halmazt kell betanulniok. És mindegyik becsülettel áll helyén. Bárha a közönség bennük a nyugodt éjszakák, a közbiztonság éber

őreit látná és méltón értékelné nehéz munkájukat.

A segédhivatalban *Tomázy Ferenc* hivatali tiszt végzi a munkát, három segéd munkaerővel az iktató és kiadói munkákat. 5. sz. szoba.]

A detektív osztály főnöke *Nagy Ignác* csoport vezető. Itt futnak össze és innen indulnak ki a nyomozás szálai. 1. sz. szoba.

Árkay Aladár pályaműve nyerte az első díjat a fogadalmi templom pályázatán.

Hétfőn és kedden bírálta el a zsűri a beérkezett pályaműveket. A szépség és célszerűség mellett a megépíthetőségre helyezték a főszólyt.

A mohácsi fogadalmi templom ügye, amely az egész országban oly élénk visszhangra talált és építészaink legjobbjait ösztönözte pályázatra a héten egy lépéssel ismét előbbre ment a megvalósítás felé.

Hétfőn érkeztek Mohácsra a zsűri tagjai, hogy a beérkezett pályázatok felett döntsenek. A zsűri tagjai, *dr. Szőnyi Ottó* a Műemlékek Országos Bizottságának előadója, Budapestről, *Pilch Andor* okl. építész egyházmegyei mérnök Pécsről és *Szepesy Sándor* okl. építész Budapestről voltak.

A zsűri tagok két napon át tanulmányozták a beérkezett pályaműveket és azokat minden szempontból felül bírálták. A döntés kedden délután történt, amikor is a következő javaslatot intézték a mohácsi r. kath. egyházközség elnökségéhez:

«Az 50 q buza ellenértékét képező első díjra és a kivitellel a megbízásra *Árkay Aladár* műépítész 2. sz. köralaprajzu tervezetét tartjuk érdemesnek (Árkaynak t. i. két pályaműve volt. Szerk.)

A 30 q buza pénzbeli ellenértékét képező 2. díjat *Rados Jenő* okl. építésznek, a 20 q buza pénzbeli ellenértékét képviselő 3. díjat *Bogdánffy és Gerlóczy* okl. építészeknek ítéljük oda.

Dunaszekeső községi elöljáróságot választ.

A többség Mayer Józsefet kívánja birónak.

— Dunaszekesői állandó munkatársunktól. —

Holnap nagy napja lesz Szekesőnek: új elöljáróságot választ. — 1922 április 25-én egyhangú lelkesedéssel választotta meg a község mostani érdemes biráját, *Szücs Györgyöt*. Bucsuzásul, meg kell állapítanunk, hogy 2¹/₂ évi működése után nagyon különös váddal illetik őt. Ez a bíró ellen elhangzó vád ugyan dicséretként száll vissza az emberre. Azt mondják ugyanis róla, hogy jó bíró volt, de meg volt az a hibája, hogy tulságos jó ember volt.

A jósága révén meg is tartjuk őt jó emlékezetünkben, — és hálával gondolunk jó szívére. Ugyancsak háláérzettel bucsuzunk a tehetséges és ambiciózus másodbirótól, *Kappelmayer Ádám-*

Rendőr őrszoba kettő van, egyik az I-ső körlet őrség a Dobozgyárban, bejárat a kórház felől, a II-ik a város-házán.

Rég elmúlt dél, amikor kiértem a folyósó végére, még egy pillantás vissza és magam is azzal távoztam, vajha találkoznának az Isten adta Nép és a közrend patinás őrei. Pécsi.

Mély tisztelettel javasoljuk továbbá, hogy tekintettel azokra az értékes művészi eszmékre, melyek Szende Andor és Ybl Miklós okl. építészek terveiben kifejezésre jutnak, ezen tervek 10—10 q buza pénzbeli egyenértékért az egyház község által megvásároltassanak, miután nevezett építészek tervei azok túlköltséges volta miatt pályadíjjakkal jutalmazhatók nem voltak.

Végül indítványozzuk, hogy *Fanta Istvánt* művészi interieurjéért, továbbá *Csacslnovics és Obrincsák* építészeket időt és fáradságot nem kimélő szorgalmukért a hitközség külön dicséretben részesítse.

Árkay Aladár műve egy kupolás templom, amely főleg kiváló központos elrendezésével és célszerűségével nyerte meg a zsűri tetszését.

A zsűri véleményét az egyes művekről Budapestről írásban fogja megküldeni, amikor majd mi is ismertetni fogjuk.

Még megjegyezzük, hogy a végleges döntés a pécsi püspök gróf *Zichy Gyula* által történik, ami azonban már csak formálítás és Árkay műve végleg pályanyertesnek mondható.

Dr. Frey János apátplébános Árkayt Mohácsra hívja s vele személyesen fog egyes fontos részleteket még megbeszélni.

Olyan emberre van szükségünk, aki értelmes, széleslátó-körű s aki jellemsszillárdóságának, önálló gondolkodásának s a közügyekkel való törődésének a multban is jelét adta, aki személyében garanciát nyújt arra, hogy ezt a nagy községet fölfelé is képviselni tudja!

A közügyekben való szereplés mestersége ugyanis éppen olyan, mint az uszás. Hiába mutogatja nekem az uszómester akár 3 esztendőn keresztül, hogy hogyan kell a tempót csinálni, bezzeg nem tudok uszni, ha bele nem megyek a vízbe! Furcsa volna, ha a község olyan embert akarna birájává választani, aki csak — a szárazon tud úszni és akit közszereplésben még nem láttunk!

Azt hisszük, a község minden polgárának helyeslésével találkozunk, ha azt állítjuk, hogy a kívánt tulajdonságok teljes mértékben megtalálhatók

Mayer Józsefben,

aki, mint erdőbirtokossági elnök, mint megyebizottsági tag és mint másodbíró mindenütt derekasan megállotta helyét, — kinek látókörét természetes intelligenciáján kívül szélesre bővítette a háború nyújtotta ezernyi tapasztalat.

Mayer olyan ember, akinek teljesen önálló véleménye van emberekről és dolgokról s hozzá kemény dereka, mely nem inog nádszál módjára, mások kényekedve szerint.

Ami a magyarságát illeti, hát biz ő német, de csak annyiban, amennyiben németül is beszél.

Ami a másodbírói állást illeti, annak betöltését az idén a szigetiekre bizhatnók, mert a sziget lélekszáma arányában úgy sincs képviselve, miután az elöljáróság 13 tagja közül a mult választásnál is csak 1 esküdtet adott, holott lélekszám arányban 4 esnek rá. A szigetiek közül a közhangulat *Kovács Jánost* kívánja az albirói állásra helyezni, aki fiatal kora ellenére is már megmutatta, hogy tud úszni és pedig az árral szembe is. A forradalom idején, a kavardásban sem vesztette el fejét és élete kockáztatásával is kész volt a vagyonbiztonság oltalmára kelni. A földreform tárgyalások alkalmával ő volt az igénylők bizottságának lelke és sokat köszönhet neki a lakosság.

Nemzetiségi tekintetben teljes az egyezés, mert a régi megállapodás szerint a magyar anyanyelvű birót német ajku váltja föl, a németajku, másodbíró helyett viszont magyar következik, épen úgy a német közgyám után magyaron van a sor.

Legfontosabb dolog, hogy a választásból ne csináljunk pártkérdést, és felejtjük már egyszer el a Mirbach—Prakatur-féle ellentéteket, mert a község java ezt kívánja tőlünk.

— A novemberi drágulás 2.5 százalék volt. A megelőző november hóban atlag két és fél százalékkal drágult, amely drágulás oka a lakber emelkedése volt. Az átlagos árszínvonal egyelőre megélhetési cikkekben nem változott.

tól és reméljük őt viszontlátni a porondon.

Az új választások küszöbén felhívjuk a község lakosságát arra, hogy jól fontolja meg, kit választ meg birájának, mert a közel jövőben nagy feladatok megoldása vár a községre s ehhez bizony olyan biróra van szükség, kinek helyén az esze és a szive!

Önmaga és községe ellen vét, akit kicsinyes önző érdek, bor, vagy sógorság-komaság elve visza a szavazáshoz. Becsületes embert a választásban nem irányíthat más, mint lelkiismeretének szilárd meggyőződésen alapuló szava. S hogy ez így legyen, azt elvárhatja a fejlődést sóvárgó község jövődjének érdeke és elvárhatja minden egyes polgártól!

WIREK

Olvasóinkhoz.

A Dunavidék mult heti számában oldalakat szán annak, hogy lapunkat az ő speciális rabulisztikájával befelkötse.

Mi meg vagyunk győződve, hogy ez neki nem fog sikerülni. A mi erőnk igazságunk érzetében van, büszkeségünk pedig az, hogy a közönség szeretete lapunk iránt mindinkább növekszik és lapunk ma már oly példányszámban fordul meg a közönség körében, amelyet ők soha elérni nem fognak.

A veszekedéseket a mohácsiak már teljesen megelégtették. Itt mindenki békét és munkát akar. A folytonos askalódás csak annak kenyere, aki a zavarosban halászni akar: ezért mi lapunkat nem követjük ezen az uton. Mi tudjuk, hogy a mi közönségünk nem kíváncsi veszekedésekre. Jóízűsége megelégtette azokat. Ha az ő közönségük vágyódik a más portája előtti sepergetésre: ám tegyék meg ők!

A másik okunk pedig, hogy a főmédvényre és az abban foglalt nyelvöltögetésekre nem válaszolunk az, hogy azok írója ellen a Mohácsi Hirlap hasábjain súlyos, sokszor megismételt vádak jelentek meg, amelyek még ma sincsenek tisztázva. Mindaddig, amíg ezek el nem intéztettek mi erkölcsileg oly magasan érezzük magunkat felettük, hogy nem tartjuk érdemesnek szóba állni velük.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

— A kormányzó névnapja. Mult szombaton fenségesen szép ünnepe volt az annyi fényt, dicsőséget látott királyi várnak. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Ifjuság zárt sorokban mintegy tizenkétzenen vonultak fel a királyi vár udvarára, hogy Magyarország kormányzóját nagybányai vitéz Horthy Miklóst nevelő apja alkalmából, szeretettel üdvözölje. Katonazene ütemeire dübörgő léptekkel közeledtek a vár felé, ahol az őrség fegyverbe lépett és zászlót hajtva az elvonuló ifjuság fejelet mezt tömegének, üdvözölte őket. A vár udvarán katonai négyszög közepén, a messzire fénylő fáklyák tömege, egy hatalmas M betűt képezve állott fel. Amikor a kormányzó az erkélyre lépett, az ifjuság szívek mélyéből feltörő, hatalmas éljen fogadta. A zenekar a Himnuszot játszotta, utána pedig az énekkar a Hiszekegyet énekelte el.

Kossalka János műgyetemi tanár köszöntötte a kormányzót. Horthy Miklós kormányzó meleg szavakkal köszöntötte meg a szeretetből merített közvetlen szavakat. Zugó eljenzés követte a kormányzó szavait, mely után az énekesek ajkáról felhangzott a Nem! Nem! Soha! forró lelkekbe vésett örök esküje. Katonás léptekkel vonulnak el a kormányzó előtt, aki simogató meleg szeretettel nézte, a jövő hadseregét.

Mohácson a belvárosi plébánián Halvax József ny. apát szolgáltatta a szent misét, melyen a hatóságok és hivatalok képviselői nagyszámban voltak jelen. A város lobogó diszt öltött, az iskolákban a nap jelentőségéről meleg szavakkal emlékeztek.

— A Szociális Missziótársulat szokásos jótékony célú műsoros táncestélyét ezen a télen is január 6-án tartja meg az Iparosok Olvasókörének termeiben. „Terpsichore birodalmában” című álmot mutatják be kilenc táncban 61 szereplővel. A próbák lázasan folynak. Részletes programot lapunk legközelebbi számában hozunk.

— A Mohácsi Hirlap karácsonyi száma. Lapunk karácsonyi száma, mint minden évben, ugyezuttal is Karácsonyra bővebb, változatosabb tartalommal fog megjelenni. Olvasóink figyelmét már előre is felhívjuk az idei számra, amely a tavalyinál sokkal nagyobb lesz és az ünnepekre sok olvasni valót fog nyújtani.

— Törvény készül a rádió általános bevezetéséről. A kormány törvényjavaslatot készít elő, amellyel a rádiót általánosan óhajtja bevezetni. A törvénytervezet dolgában már folynak a tárgyalások és a cél az, hogy a törvény olyan legyen, amely tökéletességében első helyen álljon az összes külföldi hasonló törvények fölött.

— A „MANSz” teadélutánja az Iparoskörben. Vasárnap délután rendezte a mohácsi MANSz az Iparoskör helyiségében az első téli 5 órai teadélutánját. A terem zsufolásig megtelt, úgy hogy igen sokan hely hiányában kénytelenek voltak eltávozni. A feladást a MANSz hölgyei nagy buzgalommal közmegelegedésre végezték. A közönség derűs kedvben vig muzsika szó mellett töltötte el a délutánt. A nagyszerű teadélután egy rövid ideig tartó tánc fejezte be. A legközelebb 5 órai tea karácsonyi második napján lesz megtartva.

— Kántorválasztás Dunaszekcsőn. Nov. 30-án tartották Szekcsőn a kántorpróbát. Nem nagyon tolokodtak a pályázók, mert az állás a pénz leromlása következtében szintén leromlott: a természetbeni járandóságokat leszámítják a fizetésből. Pályáztak Seitz Antal gyüdi, Pohl István pécsi és Schön Antal vaskuti kántorok. Próba után a vélemények meglehetősen megoszlottak és már csaknem kétfelé szakadt az iskolaszék, de végül mégis győzött az egység érzése és a dec. 1-én tartott választáson egyhangulag Seitz Antal gyüdi kántortanítót választották meg. Az új kántor gyüdi születésű, 23 éves fiatal ember. Állását január 1-én foglalja el.

— Országos vásár. Folyó hó 22-én Mohácson országos vásár lesz. Vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— Az Iparoskör teadélutánja. A Mohácsi Iparosok Olvasóköre felbuzdulva azon a sikeren, amely a MANSz eddigi teadélutánjait jellemezte, elhatározta, hogy karácsony másodnapján szintén rendez teadélután. Az Iparoskör teadélutánja bizonyára szintén sikerülni fog, mert ezek a vasárnap és ünnepnap délutáni szórakozások igen kedvelte kezdenek lenni Mohácson és már a nagytermet kell majd kibővíteni, mert nemsokára nem tudják majd benne elhelyezni a nagyközönséget.

— Mohács első polgármestere — Amerikában. Sietünk mindjárt megmondani, hogy nem Margitai Lajos dr. polgármester ment Amerikába, hanem csak a híre megválasztásának és első polgármesterségének. Ugyanis az Amerikai Magyar Népszava október 18-iki számában, amely csak most ért Mohácsra a következő kis hírt közli:

Mohács első polgármestere. Minap ment végbe a nagyközönségből rendezett tanácsu varossá alakult Mohácson a polgármester választás. A város polgármesterévé egyhangulag Margitai Lajost választották meg, akit Lipokatics főjegyző, majd a város lakossága nevében Frey János apátplébános üdvözölt.

— A munka jutalma. F. hó 14-én délelőtt a Mohácsi Iparosok Olvasóköre nagytermében megható ünnepség készült, amelyen 36 évi becsületes munka jutalmát tolgják ünnepélyesen átadni Blazics Menyhért cipészsegédnek. A Mohács és környékbeli Ipartestület ez alkalommal rendkívüli közgyűlést tart, amelyre valamennyi tagját ezuton is meghívja. De meghívja a munkásságot is, hogy azok is részt vegyenek munkástársuk eme kitüntető ünnepén. Az ünnepségre dr. Günther Mihály keresk. és iparkamarai főtitkár és Véték titkár is lejönnek Pécsről. A rendkívüli közgyűlés keretén belül Freytag Károly a Pécsi Ipari és Hitelszövetkezet igazgatója a kisipari hitelről tolg előadást tartani, ami viszont a kisiparosság minél számosabb megjelenését teszi kívánatosá.

— Tanfelügyelői látogatás Dunaszekcsőn. Berze Nagy János a vármegye új tanfelügyelője dec. 3., 4. és 5-én Tóth Aladár népművelési titkár és Sziebert Róbert a pécsi elemi iskolák felügyelőigazgatója kíséretében a szigeti állami iskolát látogatta. A hazafias érzésű tanfelügyelő ez alkalommal a szigeti népies továbbképző tanfolyam előadását is végighallgatta és annak működésével szemben teljes megelegedését fejezte ki s a hallgatókat kitarásra buzdította. Látogatásának egyik oka a tervbevetett 2 új szigeti iskola helyének megtekintése volt. Erre a 2 új iskolára azért van szükség, mert a nagy kiterjedésű szigeten még vagy 70 tanköteles nő fel dudva módra, minden oktatás és rendszeres nevelés híján. A terv szerint az új iskolák épületét az érdekeltek adnák, a tanítókat pedig az állam fizetné.

— Találtatott Mohácson 1 drb olvasó (rózsafüzér), 1 drb tárcsa

pénzzel, különböző iratokkal és 1 drb őstermelési községi bizonyítvánnyal. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságon.

— „Dunántúli Közélet” címmel Dombóváron új hetilap indult, hetenként kétszeri megjelenéssel. Az újlap felelős szerkesztője Vinkler János, helyettes szerkesztője dr. Szilágyi Tibor, főmunkatársa pedig Surányi Miklós a mind nagyobb hírnévre szert tevő kiváló író.

— Menetrendváltás a pécsbudapesti vonalon. A pécsi Mav. üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának közlése szerint december 15-től kezdve a budapesti és barcsi vonatok menetrendjében a következő változások állnak be: December 15-től kezdve Budapest—Zágráb—Fiume között 1009. és 1010. sz. alatt egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba, mely vonatok Budapest—Róma között I. és II. oszt. utasok részére közvetlen kocsit továbbítanak. Az 1010. sz. gyorsvonat indul Budapestről 22 óra 30 perckor, Ujdombováron csatlakozást nyer a Pécsről 22 óra 50 perckor induló 1919 a számu személyvonattal, Zágrábra 7 óra 10 perckor, Fiuméba 13 óra 20 perckor. Velencébe 22 óra 50 perckor és Rómába másnap 11 óra 55 perckor érkezik. A 1009 sz. gyorsvonat Rómából 17 óra 40 perckor, Velencéből 6 óra 25 perckor, Fiuméből 14 óra 15 perckor, Zágrábból 20 óra 55 perckor indul, Ujdombováron csatlakozást nyer a Pécsre 7 óra 40 perckor érkező 1920. b. számu vonathoz és Budapestre 6 órakor érkezik. Egyidejűleg a Budapestről 13 óra 20 perckor induló 1004. sz. gyorsvonat közlekedése Kaposvár—Gyékényes között megszűnik és e gyorsvonat csak Kaposvárig, illetőleg Pécsen át Eszékig fog közlekedni. A Pécsről jelenleg 10 óra 5 perckor induló 1907/1003. sz. gyorsvonat december 15-től kezdve Pécsről 9 óra 30 perckor fog indulni és Budapestre már 14 óra 30 perckor fog érkezni. A jelenleg Pécsről 9 óra 30 perckor induló 6217. sz. barcsi személyvonat már 8 óra 55 perckor indul. A jelenleg Budapestről 21 óra 20 perckor induló és Pécsre 5 óra 40 perckor érkező 1920. a. számu vonat december 15-től kezdve Budapestről 23 óra 5 perckor indul és Pécsre 7 óra 40 perckor érkezik. A jelenleg Ujdombovárról 4 óra 20 perckor induló és Pécsre 7 óra 35 perckor érkező helyi személyvonat forgalma megszűnik.

— Jakab György gépész-kovácsossal kapcsolatosan egy közlemény jelent meg lapunkban, amelyre nézve nevezett most kéri helyreigazítani, hogy az azóta megtartott bírósági tárgyaláson beigazolást nyert, hogy az egész egy tanoncának alaptalan bosszumuve volt.

— A mohácsi muzeumnak ajándékoztak: Heréb Antalné — szoknyát, derékot, fejkendőt, kötényt (valamennyi selyemből). Szekeres Sándor — lándzsát (csencsevár), 2 rézpénzt, 6 ezüst pénzt, 1 emlékermet (XVII—XIX. sz.), Birtalan Erzsébet — 2 drb forradalmi 25 koronás papírpénzt. Horvát Imre — 1 rézpénzt (XIX. sz.). Somogyváracz István — 3

bögrét, 1 tányért, 1 tálát (szőlő-hegy, népvándorlás), 1 ágyugolyót és 3 orsót. Havranek Janka — 4 ezüst, 11 réz, 2 nikkelt pénz (XVII—XIX sz.), 11 drb papírpénzt.

— **Jótekonyság.** Péter József cipész egy pár erős gyermekcipőt küldött be szerkesztőségünkbe karácsonyi ajándékkul egy szegény gyermek részére. A cipőt az arra szorult kiválasztása és átadás végett a Szoc. Missziótársulatnak adtuk át.

— **Villanyosság Szekescsön** még nincs, de majd lesz! Az egész a szekecsőiek **akarátán** múlik. Mostanában Tóth János, a Dömötör-féle vendéglő csaposa vetelte föl a problémát és a telep részvénytársaság alakításával gondolja felállítani. Állítólag 1500 lámpa jegyzése volna szükséges, hogy a kérdéssel komolyan lehesen foglalkozni. Nem tudjuk hinni, hogy volna Szekescsön olyan ember, aki a villany előnyeit: (tisztaság, egyszerű kezelés, fényerősség, tűzbiztonság stb.) ne ismerné. Nem hisszük, hogy legyen háztulajdonos, aki néhány lámpa jegyzése által hozzá ne járulna ahhoz, hogy ez a nemes intenció valóra válhasson. Ugy tudjuk, hogy a község is, az uradalom is 100—100 lámpát számít bevezetni, hogy mult vasárnapig 500 lámpát jegyeztek összesen. A magunk részéről teljes sikert kívánunk!

— **Kitüntetett tanító.** Weber József izabellaföldi ny. kántortanítónak a kormányzó sok évi buzgó munkálkodásának elismerésül a polgári érdemkeresztet adományozta.

— **Tüzeset.** Egy eddig még kideríthetetlen okból könnyen végzetessé válható tűzriadója verte fel a Joszt gépgyár csendjét szerdán este. Az aludni térő tanonc rémülten futott be a gyár tulajdonosához, hogy a reszelővágóból nagy füst tódul ki, ott tűz van. Az első pillanatban maga Josztné is rémülve vette észre a padlásról lecsapódó füstöt és segítségért küldte a fiut, feltépte az ajtót, a levegőt kapott zsarátnok lángba borult. A füst utat nyervén, most már látható lett a tűz helye, amit két vödör vízzel teljes csirájában sikerült elfojtani. A gyorsan helyszínen termelt tűzoltóknak semmi dolguk nem akadt. A kár jelentéktelen.

— **Husti bácsi jószíve.** A plébániára egy deresedő fejű öreg bácsi állított be és illő tisztelettel bemutatta magát, hogy ő Husti István ny. fogházőr. Olvasta az újságban, hogy megkezdődtek már az adakozások a fogadalmi templomra, hát ő is eljött. Szegény ember, de amije van ő is odaadja. És Husti bácsi felajánlotta fizetésének egy havi összegét, ami cca felmillió koronát tesz ki. Megirtuk pedig ezt az esetet mindazoknak az okulásra, akiknek az Isten többet adott, mint Husti bácsinak, hogy adományait majdan ahhoz mérjék és akkor a fogadalmi templom nagyon hamarosan fel fog épülni és szépsége vetekedni fog sok-sok világhírű templommal.

— **A városi tanács közlése.** A tanács közhírré teszi, hogy a házadónak 1925-ik évre való kivétele elrendeltetett. Ennélfogva felhívja az összes házbirtokekat, hogy házber bevételeiket, melye-

ket a városházán a hivatalos órák alatt átvehetnek, legkésőbb 8 nap alatt a valóságnak megfelelően kitéve a városi adóügyi osztálynál birság terhe mellett nyujtsák be. Házberbevételeket minden ház birtokos köteles adni tekintet nélkül arra, hogy lakásuk akár bérbe van adva, akár nincs. A valómási ivék a külterületen levő (szigeti, szőlőhegyi, tanyai) épületekről is beadandó. A bérbeadott lakásoknál a tényleg élvezett bérösszeg a legpontosabban beírandó, amely lakások pedig bérbeadva nincsenek a lakás hasznosítékaitól akkora összeg irandó, amennyit a helyi viszonyoknak megfelelőleg a bérbeadott lakrészekért fizetni szoktak. A hasznosíték összegébe a kincstári házhazsónrészesedés összege nem számítandó be.

Karácsonyi ajándékát PÁNCSITS ékszerésznél vegye.

— **A pécsi szén olcsóbbodása.** Örömmel közöljük a közönséggel, hogy a pécsi szén folyó hó 8-tól ismét olcsóbbodott. A pécsi szénnek az ára most a következő: Nagy eladásban ab Mohács telepéről 30% forg. adóval aprószen 59.400 K, mosott kocka és diószén 65.500 K, mosott kovács és borsószén 73.000 K, ab Üszög forg. adó hozzászámítandó aprószen 42.200 K, mosott kocka és diószén 48.500 K, mosott kovács és borsószén 55.500 K. Kis eladásban Mohács forg. adóval aprószen 65.000 K, mosott kocka és diószén 72.000 K, mosott kovács és borsószén 80.000 K.

— **A Katolikus Legényegylet** f. hó 14-en vasárnap este 8 órai kezdettel tartja I. adventi estjét. Műsor: 1. A tékozló fiú. Költemény. Irta és szavalja: **Führer** Ferenc. 2. Előadás vetített képekkel. Tartja: P. **Zborovszky** Ferenc Jézusársasági atya. 3. Ibolyka. Vigjáték egy felvonásban. Előadja az egylet műkedvelő gárdája. Helyárat tekintettel arra, hogy többen tulmagasnak találták a mult vasárnap helyárat, most így alakítottuk: föntartott hely I—V. sorok 10.000 K, ülőhely 8000 K, állóhely 5000 K. Elnökség.

— **NEM KELL** egész Mohácsot bejárnia, ha bevásárlásait végzi, mert **VORISEK LAJOS** rőfös, rövid- és divatáru üzletében mindenféle szükségletét egy helyen és olcsón fedezheti. — Divatos esőernyők, bőrridikülők és harisnyák érkeztek!

— **A dunaszekcsői jövedelemadó** kivétele kapcsán a jövedelemadót illetőleg felhívjuk a szekecsői adózók figyelmét arra, hogy a rendelet értelmében azok, akiknek 10 holdnál nincs több földjük és kat. tiszta jövedelmük nem több 20 koronánál, vagy akiknek 15 holdnál nincs több földjük és kat. jövedelmük nem haladja meg a 15 koronát, nem tartoznak jövedelemadót fizetni. Ha kivetik rájuk, felebbezhetnek az adófelszólamlási bizottsághoz.

— **Anyakönyvi bejegyzések** szerint 1924. évi dec. hó 5-től 1924. dec. hó 12-ig. **Születések:** Kékesi Márta, Gadányi Mária, Diósi István, Czernics János, Balog Katalin. — **Házasságkötések:** nem volt. — **Halálozások:** Pávkovics Katalin 20 napos, Somogyi Ilona 2 hónapos, özv. Lázits Dávidné 24 éves, Pusiberk Mátyásné 70 éves.

A pécsi kir. törvényszék.

Bl. 3943/27. szám.

1922.

A magyar állam nevében!

A pécsi kir. törvényszék, mint büntető bíróság sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt Schmidt Károly ellen a vádtanácsnak B. I. 3943/23. 1923. számú vádhatározatában foglalt vád felett Vásárhelyi István kir. széki tanácselnök mint elnök, Varga József kir. törvényszéki bíró és Vas József kir. törvényszéki bíró, valamint dr. Herlicska Imre kir. törvényszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvvezető részvételével Radó Frigyes főmagánvádlónak a szabadlábon levő vádlottnak és dr. Schmidt Miklós ügyvédnek mint védőnek jelenlétében Pécsen 1923. évi június hó 6. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után meghozta a következő

ITÉLETET:

Schmidt Károly vádlott 43 éves, r. k. vallású, mohácsi születésű és lakos, magyar állampolgár, magyar anyanyelvű, beszéd németül és horvátul, nős, gyermektelen, gyógyszerész, gyógyszerési oklevele van, katona nem volt, vagyonos, bűnös az 1914. XLI. t.-c. 1. §-ába ütköző és a 3. §. 1. pontja szerint minősülő sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében, amelyet úgy követett el, hogy Mohácsra a Fridrich Oszkár nyomdatulajdonos kiadásában megjelenő „Mohácsi Hírlap” című heti lapnak 1922. évi augusztus 22-én kiadott XII. évfolyam 35. számában „Minek is van lakásrendelet a vidéken?” cím alatt „Respectátor” aláírással Radó Frigyes főmagánvádlóról írt cikk egész tartalmával, de különösen annak következő kitételével: „A szerb megszállás alatt a magyarokkal a szerbek javára (harcolt), ezért jóbarátjától Rajics kormánybiztostól kapott egy öreg bérletet”. „Most, hogy kimentek a szerbek, most könnyebb a helyzete, most is harcol, sőt ugyanazok ellen, akik a megszállás alatt magyarok mertek maradni, azoknak az érdekében, akiknek nem volt bátorságuk magyarságukat megmutatni s kapott ezért egy dobozgyári vezérigazgatói állást tollakkal kísérve.”

A kir. törvényszék ezért Schmidt Károly vádlottat az 1914. XLI. t.-c. 3. §. 2. bek. alapján a Btk. 92. §. alkalmazásával 20.000 (huszezer) korona pénzbüntetésre mint főbüntetésre, ezenfelül 10.000 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítéli;

A pénzbüntetés behajtását a Bn. 1. §. alapján 3 évi próbaidőre felfüggeszti.

A pénzbüntetés behajthatatlansága esete a Btk. 53. §-a alapján 200 (kettőszáz) koronánként 1 (egy) napi fogházra kell átváltoztatni.

A pénzbüntetés az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a pécsi kir. ügyészség az 1892. XXVII. t.-c. 3. §-ában meghatározott célra megfizetni.

A vádlott a Bp. 489. és 481. §-a értelmében köteles az eddig felmerült bünyei költség fejében 13.601 K 80 fillért és az ezután felmerült bünyei költséget az államkincstárnak megtéríteni.

Köteles a vádlott a Bp. 489. §-a értelmében Radó Frigyes sértettnek 20.000 K-t eljárás és ügyvédi képviselési költség fejében az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

A kir. törvényszék a S. T. 43. §-ának 4. bek. alapján elrendeli, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után egész terjedelmében a „Mohácsi Hírlap” szerkesztője e hírlapban az ítéletnek részére történt közbesítése után megjelenő legközelebbi számban rendes nyomásban minden lappeldányban a S. T. 23. §-ában meghatározott következmények terhével tegye közzé.

A kir. törvényszék kimondja, hogy a pénzbüntetésért és a bünyei költségért a S. T. 40. §-a értelmében első sorban a „Mohácsi Hírlap” biztosítéka erejéig a kiadó felelős s amelyben ezen összegeket sem a biztosíték nem fedezné, sem a vádlottól be nem hajthatók, azokat Fridrich Oszkár kiadó és nyomdatulajdonos, mohácsi lakostól kell behajtani.

A kir. törvényszék az ítélet jogerőre emelkedése után a Bp. 494. §-a alapján a pécsi kir. ügyészséggel, továbbá a „Mohácsi Hírlap” felelős szerkesztőjével, végül Mohács község előjáróságával közölni rendeli.

INDOKOLÁS:

Vádlott beismerte, hogy a vád tárgyává tett cikket ő írta és a „Mohácsi Hírlap” című hetilapnak Mohácsra 1922. évi aug. hó 13-án megjelent XII-ik évfolyam 35.

számában ő tette közzé Respectátor aláírással s azért a felelősséget elvállalta. Védekezésére azt adta elő, hogy őt a cikk megírására lelki kényszer hatása alatt a közérdek és jogos magánérdekének megővése vezette. Ugyanis a főmagánvádló a szerb megszállás alatt a szerbek barátságát kereste, benső baráti viszonyban volt Rajics szerb kormánybiztossal, továbbá a renegát dr. Andrics szerb főszolgabíróval, akit a magyar érzesű mahácsiak megvetettek. A mohácsi közvélemény abban a társaságban, amely a szerbektől teljesen elhuzódott az volt, hogy főmagánvádló a lipitói bérletet éppen ezért kapta meg, mert igen jó viszonyban volt a szerb kormánybiztossal. A Mohácsi Takarékpénztár r.-t. éppen erre a jó viszonyra való tekintettel főmagánvádlót bízta meg azzal, hogy a tulajdonát képező ingatlan eladását, melyet Rajics szerb kormánybiztos akart megvenni, közvetítse. Ennek dacára a főmagánvádló a szerb megszállás után jó magyarnak cseppott fel, bár a háttérben azoknak, akik a szerb megszállás alatt is magyarok maradtak, szívesen vetett gáncsot. Ez történt a márciusi községi képviselőtestület egyik ülésén is, ahol főmagánvádló Magyarország kormányzójának mohácsi fogadatlanság alkalmával felmerült költségnek a községi pénztárból ki fizetését ellenetzte, de csak azért, mert a fogadatlanság előkészítéséből, — amelyet még a szerb megszállás alatt a magyar érzesű magyarok terveztek titokban, — főmagánvádló kimaradt. S mint-hogy főmagánvádló a becsatolt „Dunavidek” hetilap hasábjain többször támadta vádlottat és öccsét is gunyárgyává igyekezett tenni, — s mivel vádlott tudomására jutott, hogy főmagánvádló Stern

(Négy olvashatatlanság sor.)
Főmagánvádló azt adta elő, hogy Rajics kormánybiztossal a felesége révén ismerkedett meg, még pedig akkor, mikor a szerbek vádlottat és társait internálták s ezek főmagánvádló feleségét kérték fel a közbenjárásra, mint akiről tudták, hogy a szerb kormánybiztos korábban is ismerte. Főmagánvádló téli időben, áldott állapotban levő feleségével Pécsre utazott s ekkor ismerkedett meg a szerb kormánybiztossal, akivel még egy ízben találkozott Pécsen utlevél ügyében.

A Mohácsi Takarékpénztár petárdai pusztáját demarkációs vonal kettészelte s így az egészben nehezen lévén kezelhető, eladásra került. Rajics kormánybiztos telefonon főmagánvádlót kérte fel a védőközvetítésére, viszont a takarékpénztár is Novics Miksa és Hajducska Józseffel együtt őt bízta meg az eladás közvetítésével, működésük azonban eredményre nem vezetett. Ez ügyből kifolyólag látható, hogy a mohácsiak Rajicsal az Iparoskör helyiségében tárgyalni akkor, amikor a budai szerb püspök tiszteletére a szerbek a helyiségben lakomát rendeztek, — ez azonban nem jelentheti azt, hogy ő a szerb kormánybiztossal intim jó viszonyban volt. A lipitói bérletet sem a szerb kormánybiztos révén szerezte meg, hanem az akkori bérlő, Meiszter Bálint kérte őt fel bérlőtársnak. Főmagánvádló kérte az általa előadott igazolására Prezmayer Alajos takarékpénztári igazgató mohácsi, Kubicza István erdőtanácsos pécsváradai és Meiszter Bálint máriakémeti lakosok tanukénti kihallgatását.

A kir. törvényszék a valódiság bizonyítására a beidézett tanúk kihallgatását, — valamint Bizony János, dr. Prakatur Tamás, Fridrich Oszkár, Czvenits Antal tanuknak a vizsgálat során tett vallomásának felolvasását elrendelte, — fogantositotta, valamint ismertette Mohács községi képviselőtestületének a Kormányzó ur fogadatlanság alkalmával felmerült kiadások kiutalása tárgyában hozott határozat ellen főmagánvádló által beadott felebbezést.

A kir. törvényszék a főtárgyalás bizonyító adatai alapján nem látja beigazoltnak vádlott tényállításait, — mert bár dr. Prakatur Tamás vallomásával főmagánvádló által sem tagadott az a körülmény, hogy főmagánvádló felesége révén jó ismeretségben volt Rajics szerb kormánybiztossal, igazolva van, — ez azonban oly benső viszonyt, amelynek révén főmagánvádló a szerb kormánybiztostól előnyöket szerzett volna, nem jelent, — mert jó viszony ezelől igazolva nincs s Faragó Gábor tanuknak az a vallomása, hogy a szerbektől teljesen elhuzódó székebb körü intelligens társaságnak általános felfogása volt az, hogy főmagánvádló a szerb kormánybiztossal jóbarátságban volt s hogy a budai szerb püspök tiszteletére a mohácsi Iparoskörben tartott lakoma alkalmával a szerb kormánybiztos a főmagánvádlóval, — aki ott Novics Miksa és Hajducska József társaságában jelent meg — tárgyal, —

ugyancsak nem igazol bensőbb barátságát, különösen nem olyat, amely főmágnavádolt a szerbek javára még honfitársai ellen harca is buzdította volna, amint azt a vádbeli cikk feltüntetni igyekszik, — azt is inkább, mert Prezmayer Alajos annál is inkább, mert Prezmayer Alajos tanu vallomása szerint a Mohácsi Takarékpénztár főmágnavádolt és a vele együtt volt Hajduczka Józsefet bizta meg azzal, hogy a petárdai pusztarészlet eladása tárgyában a vevőként jelentkezett szerb kormánybiztossal tárgyaljon. Az a körülmény általában, hogy főmágnavádolt jó ismeretségben volt a szerb kormánybiztossal és, hogy Fridrich Oszkár tanuvallomása szerint a renegát dr. Andrics szerb főtisztviselő társaságában is megfordult, magyarellenes magatartást nem jelent s legfeljebb azt igazolhatja, hogy a főmágnavádolt a szerbektől teljesen nem húzódott el.

Annál kevésbé sikerült vádlottnak annak igazolása, hogy a lipitói m. kir. közalapítványi pusztá bérletét főmágnavádolt Rajics szerb kormánybiztossal való jóbaráti vi zonya következtében a szerbek javára eszközölt harcai fejében kapta volna, — mert Kubica István közalapítványi erdőtanácsos vallomása szerint a bérletet még 1919. évben Meiszer Bálint marikémendi lakos kapta, — Meiszer Bálint tanu vallomása szerint pedig a főmágnavádolt Czigler János tanácsára bérletára kérte fel azért, hogy a szükséges pénzt a főmágnavádolt utján megszerezze, ami annál is hihetőbb, mert Kubica István tanu vallomása szerint és az 1918. év őszén a lakosság a lipitói pusztát teljesen kifosztotta s így a bérlethez beruházásokra mindenesetre tetemes pénz kellett. E bizonyíték mellett jelentőséggel nem bír dr. Prakatur Tamás ama vallomása, hogy főmágnavádolt a vasuton előtte eldicsekedett, hogy a szerb kormánybiztos révén akarja s reményli a lipitói pusztá bérletét megszerezni.

De nem sikerült vádlottnak azt sem igazolni, hogy főmágnavádolt a szerbek kivonulása után azok ellen indított harcot, akik a megszállás alatt erős magyarságukat megőrizték s harcolt azok javára, akiknek nem volt bátorságuk magyarságukat a megszállás alatt megmutatni, — mert az ide vonatkozóan előadott ama tényállítás, hogy főmágnavádolt Mohács község képviselőtestülete által Magyarország kormányzójának fogadtatásával felmerült költségeknek a község pénztárából való kiutalása tárgyában hozott kiutaló határozatát megfélebbezte, — igazolása ellenére sem alkalmas bizonyíték annak igazolására, hogy főmágnavádolt mindent támadott ami magyar, hogy a megszállás alatti magaviseletét palástolja, mert a felebbezés indoklásában a főszűl, — még ha személyes ellentétek vannak is a fogadtatást rendező egyének között és köötte, — azon van, hogy a fogadtatást nem a nagyközség rendezte képviselőtestülete után, hanem egy kisebb társaság, akiknek a felszámítása a jogos kritikát nem bírja el. A felebbezés egész hangja nem a rendezők buzgósága, hazafias fellángolása ellen irányul, hanem a felszámított tételek jogosságát vitatja.

Ezekhez képest pedig a kir. törvényszék tényállásként azt állapítja meg, hogy a Mohács 1922. évi augusztus hó 13. án megjelent „Mohácsi Hírlap“ című politikai hetilap XII. évfolyam 35. számában „Minek is van lakásrendelet a vidéken?“ cím alatt közzétett cikket mint szerző Schmidt Károly vádlott írta, a cikket ő is tette közzé s az ezen cikk egész tartalmával, — de különösen annak a kövölkező kitételeivel: „Azóta állandóan harcol, a szerb megszállás alatt a magyarokkal a szerbek javára s kapott ezért jó barátjától, Rajics kormánybiztostól egy jó öreg bérletet“ és „Most, hogy kimentek a szerbek, most könnyebb a helyzete, most is harcol, sőt ugyanazok ellen, akik a megszállás alatt magyarok mertek maradni, azoknak az érdekében, akiknek nem volt bátorságuk magyarságukat megmutatni, kapott ezért egy dobozgyári vezérigazgatói állást tollakkal ékesítve“ — sajtó utján oly tényeket állított, melynek egész beállításában valóság esetén őt a közmegevetésnek tennék ki.

Mint hogy pedig vádlottnak a tényállítás szerint beigazolt cselekménye a rendelkező részben meghatározott vétség tényálladási elemeit mindenben kimeríti, s mert vádlott javára sem a bűnvádi eljárás megindítását vagy beszámíthatóságát kizáró, sem pedig büntetethetőséget megszüntető ok fenn nem forog. — a vádlott pedig tényállítása valóságát bebizonyítani nem tudta, — ezért a kir. törvényszék őt mint szerzőt a rendelkező rész szerint bűnösnek mondta ki s megbüntette. A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék vádlott javára büntetlen előzetet és azt, hogy a főmágnavádolt

régi sajtóharcban áll, — oly nyomatékos enyhítő körülménynek vette, hogy súlyosító körülmény hiányában a javára a Btk. 92. §-át alkalmazta és főbüntetését is pénzben szabta ki.

De alkalmazta a vádlott javára a Bn. I. §-át is és a kiszabott büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, mert ettől a viszonyok figyelembe vételével a vádlott jövő magaviseletére kedvező hatást vár.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhívott törvényszakaszon alapulnak.
Pécs, 1923. június hó 6-án.

Vásárhelyi sk.
t. elnök

Vas József sk.
előadó.

A kiadmány hitelül:
(Olvashatatlan aláírás)
irodaigazgató.

A pécsi kir. ítélőtábla.

B. II. 1754/33—1928. sz.

A magyar állam nevében!

A pécsi kir. ítélőtábla sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt vádlott Schmidt Károly ellen folyamatba tett bünyűtet, melyben a pécsi kir. törvényszék 1923. évi jun. hó 6-án 1922. 3943/27. sz. alatt ítéletet hozott, vádlott és védője által a Bp. 385. §. 1. a. pontja alapján a bűnösség megállapítása miatt, — főmágnavádolt által a Bp. 385. §. 1. b. és 3. pontja alapján a büncselekmény minősítése, a Btkv. 92. §-ának alkalmazása miatt, továbbá a Bvt. 3. §. 3. pontja, az aljas indok meg nem állapítása és a Bn. I. §-ának alkalmazása miatt bejelentett felebbezés folytán 1924. évi január hó 11-én tartott nyilvános felebbeviteli főtárgyaláson, melyben Finkey Pál tanácselnök, Bök Béla és Rihmer Aladár ítélőbírák vettek részt, a vád képviselője dr. Rasofszky Elek ügyvéd járt el, viszont a vádlottat dr. Valkó Gáspár ügyvéd védő képviselte, a jegyzőkönyvet pedig dr. Boross István tanácsjegyző vezette, a vád és védelem meghallgatása után vizsgálat alá véven a következő

ITÉLETET

hozta:

A kir. ítélőtábla főmágnavádolónak a Bn. I. §-ának alkalmazása miatt bejelentett felebbezését a Bp. 389. és 422. §§-ai értelmében visszautasítja, az elsőbíróság ítéletét azzal a változtatással, hogy a vádlott büntetését a 6050/1923. M. E. számu rendelet 4. és 13. §§-ai és a 7772/1923. M. E. sz. rendelet alapján 500.000 (öt százezer) korona fő- és 100.000 (egyszáz ezer) korona mellékbüntetésre felemeli — helyben hagyja.

A pénzbüntetést behajthatatlansága esetén a 6050/1923. M. E. számu rendelet 7. §-a értelmében 10.000 koronánként (tízezer) 1 (egy) napi fogházra változtatható át.

A Bp. 489. §-a alapján kötelezi a vádlottat, hogy Radó Frigyes főmágnavádolónak a felebbeviteli főtárgyaláson való képviseltetéssel felmerült 50.000 (ötvenezer) korona költséget 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

Végül az elsőbírósági ítélet rendelkező részét kiegészíti azzal, hogy a vádlott mint „szerző“ bűnös az ott leírt cselekményben

és hogy a pénzbüntetést csak akkor kell szabadságvesztes büntetésre átváltoztatni, amennyiben a pénzbüntetést sem a hírlapbiztosítók nem fedezi, sem az elsőbírósági ítéletben helyesen felsorolt személyeken behajtani nem lehet.

INDOKOK:

A Bn. 16. §-ának első bekezdése értelmében a felfüggesztés kérdésében az elítélt terhére a kir. bíróságok hatáskörébe tartozó ügyekben csak a kir. ügyészesség élhet felebbezéssel.

Ezek szerint főmágnavádolt a felfüggesztés miatt vádlott terhére felebbezést használni jogosult nem lévén,

a Bn. I. §-ának alkalmazása miatt bejelentett felebbezése a Bp. 389. és 422. §§-ai alapján vissza volt utasítandó.

Az ügy érdemét illetően a főtárgyalás helyesen csoportosított bizonyító adatai helyes mérlegelésnek eredményeként megállapított tényállást a kir. ítélőtábla valóban fogadta el.

Ebből a tényállásból helyes okfejtéssel vont le a kir. törvényszék azt a jogi következtetést, hogy vádlott tényállitásának valóságát nem bizonyította, amihez képest vádlott bűnösségét a kir. ítélőtábla szintén bizonyítottak vette.

A minősítést illetően megjegyzi a kir. ítélőtábla, hogy főmágnavádolt sem vádiratában, sem a főtárgyaláson előterjesztett vádindítványában nem kérte a Bv. t. 3. §. második bekezdésének 3. pontja szerinti minősítés alkalmazását.

De ettől eltekintve, nem is helyt (két olvashatatlan szó) minősítés iránt használt felebbezés,

mert a főtárgyalás nem szolgáltatott bizonyított adatot arra, hogy vádlott a cselekményt aljas indokból, vagyis nemtelen érzesnek alacsony magatartása kövölvette volna el.

A főmágnavádolt azt állította ugyan, hogy vádlottat a bosszu vezette cikkének megírására.

Erre azonban nem merült fel bizonyíték. Ellenben abból, hogy a felek a községi életben is szemben állanak egymással, hogy továbbá a tényállítások főmágnavádolónak a szerb megszállás alatti magatartására vonatkoznak és, hogy főmágnavádolónak a kormányzó fogadása költségei tárgyalása körüli viselkedésével kívánt vádlott bizonyítani, egyrészt a felek közötti, esetleg politikai magatartása közti ellentét, másrészt a hazafias érzes mutatkozik a cselekmény rugójaként.

Ehhez képest vádlott cselekményének minősítése megfelel a törvénynek.

A büntetés kiszabását illetően az elsőbíróság által a vádlott javára felhozott és e helyütt is elfogadott enyhítő körülményeken felül ilyenek állapítja meg még a kir. ítélőtábla azt a körülményt, hogy a főmágnavádolt a megszállás idején dr. Prakatur Tamás előtt a szerb kormánybiztossal való jóviszonyával dicsekedett, ő maga adott tápot a vádlottnak és az ahhoz tartozó társaságnak hazafias magatartása tekintetében a — bár alaptalannak bizonyult — gyanakvásra. Ez a vádlottban annál is inkább kiválthatta a méltánytalanság érzetét, mert ő a megszállás alatt a szerbek részéről zaklatva és internálva is volt.

Ezen enyhítő körülmények alapján — súlyosító hiányában, — a Btkv. 92. §-a alkalmazásának törvényszerű előfeltételét a kir. ítélőtábla is fennforogni látta, minél fogva az annak mellőzésére irányuló felebbezésnek szintén nem adott helyt.

A Btkv. 92. §-ának alkalmazása keretén belül azonban a tulenlyhe mértékben kiszabott pénzbüntetés összegét az értékváltozások figyelembe vételével nem látta megfelelőnek,

miért is úgy a fő- mint mellékbüntetés összegét a 6050/1923. M. E. sz. rendelet 4. és 13. §§-ai és a 7772/1923. M. E. sz. rendelet alapján az ítélet rendelkező részében meghatározott mennyiségre felemelte.

Ezzel a részbeni változtatással az elsőbíróság ítéletét helyben hagyta.

Pécs, 1924. évi január hó 11. napján.

Finkey Pál sk.
tanács elnök

Rihmer Aladár sk.
előadó

A kiadmány hitelül:
(Olvashatatlan aláírás)
kezelő.

B. II. 3943/27. 1922. sz.

A magyar kir. Kuria.

B. I. 798/36—1924. sz.

A magyar állam nevében!

A magyar királyi Kuria sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt vádlott Schmidt Károly ellen indított bünyűtet a kir. törvényszék a m. kir. Kurianak 1924. évi június hó 4. napján kelt B. I. 798/36—1924. számu végzéséből az érdekeltekkel kézbesítés útján közli és a m. kir. Kuria B. I. 798/36—1924. sz. végzése folytán a kir. törvényszéknek a kir. ítélőtábla B. II. 1754/33—1923. sz. ítéletével részben megváltoztatott B. I. 3943/27—1922. számu ítéletét a Bp. 494. §-ának második bekezdése alapján jogerősnek nyilvánítja.

§-ának alkalmazásával kiszabott büntetés további enyhítése végett semmiségi panasznak helye nincsen, azt a Bpn. 33. §-ának 2. bekezdése kizárja.

A többi panasz pedig alaptalan. És pedig a védőnek a Bp. 385. §-ának 1. a.) pontjára alapított része azért, az irányadó való tényállásból, egyezően az alsóbíróságokkal a kir. Kuria is azt a következtetést vonta le, hogy a valóság bizonyítása a vádbeli tényállások lényegét illetően nem sikerült, miért is a Bv. 16. §-ának alkalmazása helyesen mellőztetett.

Ugyszintén alaptalan a főmágnavádolónak a Bp. 385. §-ának harmadik pontja alapján bejelentett semmiségi panasza is, mert a kir. Kuria az alsóbírósági ítéletben helyesen felhozott enyhítő okokon felül további enyhítőként mérlegelte még azt a tény is, hogy a vádbeli cikknek szintén vád tárgyává tett több melléktényállítása. Nevezetesen az, hogy a főmágnavádolt a szerb megszállás idejében a szerb kormánybiztossal elég jó viszonyban volt, utóbbi egy ingatlan megszerzése végett elsősorban ő hozzája fordult, tőle utlevelet kapott, vele utóbb a szóban levő ingatlan megszerzése végett tárgyalta is; továbbá az, hogy a főmágnavádolt a nemzeti hadsereg bevonulásának költsége kérdésében csakugyan felebbezéssel élt és végül, hogy Stern Samuval tényleg összeverekedett, mely alkalommal egymást kölcsönösen arculverték, mégis csak valóban bizonyult; végül az a tény, hogy vádlott és főmágnavádolt egy a községi nyilvános életben, mint a sajtóban elkeseredett ellenfelek voltak és, hogy sajtó utján a főmágnavádolt is megtámadta vádlottat, valamint annak öcsését is.

Ezen nagyszámu és igen nyomatékos enyhítő okok pedig a kir. Kuria megismerése szerint is indokolják a Btk. 92. §-ának alkalmazását.

A szóban forgó panaszokat tehát, mint alaptalanokat, a Bpn. 36. §-a értelmében el kellett utasítani.

Budapesien, 1924. évi június hó 4-én.

Róth Zsigmond sk.
másodelnök

Dr. Slavek Ferenc sk.
előadó.

A pécsi kir. törvényszék.

B. I. 3943/37—1922. sz.

ZÁRADÉK.

A kir. törvényszéknek a kir. ítélőtábla B. II. 1754/33—1923. sz. ítéletével részben megváltoztatott B. I. 3943/27—1922. számu ítélete a m. kir. Kuria B. I. 798/36—1924. sz. végzése folytán jogerős, azonban végrehajtása a Bn. I. §-a alapján felfüggesztett.

Pécs, 1924. évi június hó 20. napján.

Vásárhelyi sk.
tanácselnök.

A kiadmány hitelül:
(Olvashatatlan aláírás)
kezelő.

B. I. 3943/37—1922. sz.

A pécsi kir. törvényszék.

B. I. 3943/37—1922. sz.

VÉGZÉS.

Sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt Schmidt Károly ellen indított bünyűtet a kir. törvényszék a m. kir. Kurianak 1924. évi június hó 4. napján kelt B. I. 798/36—1924. számu végzéséből az érdekeltekkel kézbesítés útján közli és a m. kir. Kuria B. I. 798/36—1924. sz. végzése folytán a kir. törvényszéknek a kir. ítélőtábla B. II. 1754/33—1923. sz. ítéletével részben megváltoztatott B. I. 3943/27—1922. számu ítéletét a Bp. 494. §-ának második bekezdése alapján jogerősnek nyilvánítja.

Pécs, 1924. évi június hó 20. napján.

Vásárhelyi István sk.
tanácselnök

Vas József sk.
előadó.

A kiadmány hitelül:
(Olvashatatlan aláírás)
kezelő.

B. I. 3943/27—1922. számu.

Felelősszerkesztő:
ZSUZSITS ANDRÁS.
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR.

Értesítés!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy tekintettel a közelgő karácsonyi ünnepekre, **leszállított áron adok férfi és női BOX CIPÓKET 250000 sajátkészítményű 350000** Becses pártfogást kér
PAZAUREK JÓZSEF
cipész, Mohács.

Ottománok

(sezlonok) diványok, ruganyos kocsik ülések nagy választékban készen kaphatók. Ruganyos ágybetétek méret szerint. Paplanok készítése és átdolgozása. Mindennemű kárpitos és fényező munkát olcsón vállal és javít **jótállás mellett**

Tóth I.

kárpitos és kocsifényező
MOHÁCS, Főposta alatt.

Privát házaknál

sértésvágást, továbbá saját füstöldémben hűsfüstölést vállalok. Szives pártfogást kér

Neidhardt Antal

Üzlet: Király-utca 962. sz.
Lakás: Gözhajó-utca 1039. sz.

Kalville Kanada Bőr- alma Ananas és Bőr- Reinette

nagyban és kicsinyben kapható
Kalisch Armin k. r. t.
Szerb-utca.

Eladó

6 HP M. Á. V. magánjáró
cséplőgarnitúra.

Bővebbet

RUBINT JÓZSEF
géplakatosnál, MOHÁCS
II. Lajos u. 156.

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándék
egy szép

varrógép
nagy választékban igen olcsón
kapható kedvező fizetési fel-
tétellel

VARGA FERENCNÉL.

Karácsonyi ajándékot

mélyen leszállított áron

PÁNCSITS ÉKSZERÉSZNÉL VEHETI
Nagy raktár: arany, ezüst függők,
láncok, karkötők, gyűrűkben.
Ezüst és Alpaca ridikül, ciga-
retta szelencék, sétabot, evőesz-
köz, disztárgyakban.
Órák és double árukban.
Ugyanott javítás, vésés és köfog-
lalás készül.

Haiász-utca 1583. számú

H Á Z

eladó.

5684 1924. sz.

Hirdetmény.

A VÁROSI TANÁCS közhírre teszi, hogy a mohácsi földigénylők kérelmére Mohácsnak a Duna jobbpartján és Nagynyárad község határában levő földingatlanokra a megváltási eljárást az országos földbirtokrendező bíróság elrendelte s a tárgyaló bizottság megalakulására határnapul 1924. évi december 16. ának délelőtt 9 óráját, Mohács város házához tűzte ki, melyre az érdekelteket ezen hirdetménnyel hívja meg.

A kérelmezők felhívhatnak, hogy a tárgyaló bizottságba többségi határozattal egy szakértő tagot, lehetőleg képzett gazdaszt választanak s azt meghatalmazással lássák el, vagy szakértő megnevezésére kérik meg a városi tanácsot, ezenkívül a földbirtok-törvény 2. §-a szerinti csoportok számarányához képest 1—2 tagot jelöljenek a megalakítandó választmányba.

Földhözjuttatást egyéni jogcímem senki sem követelhet s ebben a tekintetben kizárólag a közérdek irányadó. A megváltás teljes értékben történik. Az igénylésre vonatkozólag utólagos jelentkezések a tárgyalás megkezdéseig a városi tanácsnál, azután pedig december 17-ig a kiküldött tárgyaló bírónál eszközölhetők.

Mohács, 1924. évi dec. 10-én.

Városi Tanács.

Lichtmann és Mis elsőrendű gyártmányú séta- és strapa-, ugymint téli-, utcai- és házi-cipők

a leggondosabb és legtartósabb kivitelben, továbbá női- és férfi fehérenmű, kötött mellény- és kabát, sweatterek, berlini ruhácska és fejkötő, schawl- és sapka készletek, tricot alsóruha, harisnya, kesztyű, nyakkendő és diszműáruk nagy választékban.

ABONYI és BARTA cégnél

Hócipők! :-: Kalapok! :-: Nagy játékvásár!
Nagy sapkaraktár.

Vasárnap délután

azaz december 14-én

csak **SCHMIDT** gyógyszer-tár lesz nyitva.

E héten csak **SCHMIDT** gyógyszer-tár tart éjjeli szolgálatot.

Egy teljesen jóar- ban levő látható írásu írógép

eladó.

Megtekinthető lapunk
kiadóhivatalában.

Minden nőnek fontos!

Hogy fiatal, üde arcszínét megőrizze, miért is bizalommal forduljon alábbi címre, hol állandóan a legjobb hatásu

„Speciális“

arckenőcsők, pouderek,
szappanok.
Haj, kéz és körömápoló szerek.
Gummi áruk, kötszerek.
Manicur és fésű kazetták
nagy választékban kaphatók
HALEKSY ALBERT
illatszertárban
MOHÁCS, Király-utca.

Föld eladás.

A lánycsóki határban
20 hold föld eladó.
Ebből 18 hold egy tagban.
Bővebbet:

Dr. Fischer Ernő
ügyvédnél, Mohács.

Ház eladás.

Kossuth Lajos utca 79. sz. ház
(volt Andrics-féle ház mellett)
szabad kézből eladó. Bővebbet
Bubregh József
háztulajdonosnál

Kardos Kálmán utca 93. sz.

H Á Z

szabad kézből eladó. Bővebbet
Pazaurek Ferencnél.

Aprított bükk tűzifa

kapható, házhoz is szállítva a
„DUNA“ szállítási vállalatnál.
Pécsi szénnek ügyfeleim ré-
szére a D. G. S. T. telepén való
kiváltását és annak jutányos
áron befuvározását készséggel
elvállalom.

„DUNA“ szállítási vállalat.
Telefon 114.

Fényképező-gépek

Alkalmi vétel, keveset használt
1¹⁰/₁₅ és 1²/₁₂ cm. nagyságúak
jutányosan eladók

WEIDLICH EDE
fényképszéknél.

Ház eladás.

Molnár-utca 1551. számú H A Z,
mely áll 3 szoba, 2 konyha és
kamarából, 8 lónak istálló, sziv-
vattyskut, köves udvarral, szép
kerittel, szabad kézből eladó.
Bővebbet

Izsák Julis
háztulajdonosnál.

Egy teljesen új
rézsodrony ágybetét
eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

SCHNELL JÁNOS

fűszer és csemegekereskedése
Telefon 59. Mohács. Telefon 59.
Főpostával szemben.

**Czukorkák,
csokoládék,
különbéle cseme-
gék és minden-
nemű fűszerek.**

Hideg felvágottak és
sonka kapható.

Jóforgalmu

szatócs üzlet

elköltözés miatt azonnal eladó.
ÓDRY ANTAL
Külső Baross-utca.

LEGALKALMASABB
KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK!

KÉPESKÖNYVEK, LEVÉLPA-
PIR KAZETTÁK, IRÓKÉSZ-
LETEK, LEVELEZŐLAP-
ALBUMOK, IFJUSÁGI
IRATOK, EMLÉK-
KÖNYVEK, IMA-
KÖNYVEK, AQUA-
RELL FESTŐ-
KAZETTÁK,
STB. KAP-
HATÓK :

FRIDRICH OSZKÁR

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN
MOHÁCS, KARDOS KÁLMÁN UTCA 148. SZÁM.

